

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. S.,** zast. Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje**, se sídlem Závodní 386/100, Karlovy Vary, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 7. 2017, č. j. KRPK-53335-16/ČJ-2017-190022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 9. 2017, č. j. 17 A 98/2017 – 73,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 9. 2017, č. j. 17 A 98/2017 - 73, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Soudem ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ing. Jakubu Backovi, advokátovi, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 4.114 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaná v záhlaví vedeným rozhodnutím zajistila žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b), c), e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v zařízení pro zajištění cizinců a stanovila dobu jeho zajištění podle § 125 odst. 1 téhož zákona na 40 dnů.

[2] Žalobce se žalobou podanou dne 1. 8. 2017 domáhal zrušení rozhodnutí žalované u Krajského soudu v Plzni. Krajský soud shledal, že podle sdělení žalovaného byl žalobce ze Zařízení pro zajištění cizinců Balková propuštěn dne 13. 9. 2017, tj. před vydáním meritorního rozhodnutí krajského soudu. Soud proto postupoval podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), a řízení o žalobě zastavil.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel") napadl shora uvedené usnesení krajského soudu kasační stížností. Podle stěžovatele krajský soud nesprávně aplikoval čl. II bodu 1 zákona č. 222/2017 Sb., který novelizoval zákon o pobytu cizinců. Předmětné přechodné ustanovení upravuje, podle jaké právní úpravy se postupuje v řízeních podle zákona o pobytu cizinců zahájených před účinností novely. Stěžovatel tvrdí, že přechodné ustanovení je nutné i s ohledem na jeho jazykové vyjádření vyložit ústavně konformně tak, že na řízení zahájená před účinností novely se § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců nepoužije.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

II. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Předmětem kasační stížnosti je aplikace § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců a s tím související otázka interpretace čl. II bod 1 zákona č. 222/2017 Sb., který stanoví, že *„[ř]ízení podle zákona č. 326/1999 Sb. zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne neskončené se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*"

[8] Čl. II bod 1 novely pobytového zákona je formulován z legislativně-technického pohledu neobvykle a na první pohled neposkytuje jednoznačnou odpověď na otázku, v jakých situacích se § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců uplatní. Obecně platí, že v případech, kdy určité ustanovení právního předpisu umožňuje více interpretací, je nutné, jak správně upozornil i stěžovatel, vykládat takové ustanovení ústavně konformním způsobem, který šetří smysl a podstatu základních práv.

[9] Nejvyšší správní soud se již výkladem přechodných ustanovení novely zabýval a došel k závěru, že pro řízení o kasační stížnosti zahájená před účinností novely se § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců neuplatní (srov. např. rozsudky NSS ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 275/2017 - 27, ze dne 24. 8. 2017, č. j. 2 Azs 229/2017 - 41, a ze dne 27. 9. 2017,

č. j. 10 Azs 246/2017 - 26). K výše uvedené interpretaci se Nejvyšší správní soud přiklonil především s ohledem na „*samotné principy právního státu, konkrétně princip dělby moci, a dále právo na spravedlivý proces zahrnující předvídatelnost soudního rozhodování ve spojení s očekáváním jistého postupu soudu vzniklým účastníku v okamžiku, kdy řízení svým úkonem zahájil. Tyto principy vylučují jakýkoli zásah zákonodárce do výkonu spravedlnosti mající za cíl ovlivnit soudní rozhodnutí v určitém (zahájeném) sporu, pokud k takovému zásahu existují závažné důvody v obecném zájmu (srov. rozsudky ESLP ze dne 28. 10. 1999, stížnosti č. 24846/94, 34165/96 a 34173/96, ve věci Zielniski, Pradal a Gonzales a ostatní proti Francii, nebo ze dne 9. 12. 1994, stížnost č. 13427/87, ve věci Stran Greek Rafineries a Stratis Andreadis proti Řecku, dostupné z http://hudoc.echr.coe.int/).*“ (srov. bod 15 prvého citovaného rozsudku).

[10] Výše uvedené úvahy Nejvyššího správního soudu vycházejí z premisy, že s ohledem na právní úpravu obsaženou v § 171 až § 172a zákona o pobytu cizinců je řízení o kasační stížnosti řízením *sui generis* podle tohoto zákona a nové znění § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců lze s ohledem na požadavek ústavně konformní interpretace a šetření základních práv aplikovat až v řízeních, která byla zahájena nejdříve dnem účinnosti novely, tj. dnem 15. 8. 2017.

[11] Zákon o pobytu cizinců upravuje v § 171 až § 172a odchylky jak pro řízení o kasační stížnosti, tak pro řízení o žalobě. Platí-li proto výše uvedený závěr pro řízení o kasační stížnosti, jež je mimořádným opravným prostředkem, musí tím spíše platit nutně i pro řízení o žalobě podané před účinností novely. Tak je tomu právě i v případě stěžovatele, který žalobu proti rozhodnutí žalované podal dne 1. 8. 2017. Stěžovatel podával žalobu za situace, kdy zákon o pobytu cizinců nevylučoval jeho věc z meritorního přezkumu z důvodu ukončení zajištění, a mohl proto legitimně očekávat, že jeho žaloba bude věcně projednána. Z výše uvedených důvodů postupoval krajský soud nesprávně a jeho rozhodnutí je z toho důvodu nezákonné (srov. tentýž závěr uvedený v rozsudku NSS z 26. 10. 2017, č. j. 10 Azs 272/2017 - 22, bod 11).

[12] Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 Azs 320/2017 - 20, který se týkal situace, kdy bylo postupem podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců soudem zastaveno řízení o žalobě zahájené po účinnosti novely. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dospěl k závěru, že § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců v novelizovaném znění nepřípustně vylučuje soudní ochranu proti rozhodnutí o zajištění cizince. Nelze-li se totiž domoci u soudu zrušení rozhodnutí o zajištění policií ani v jednom stupni řízení z důvodu, že omezení osobní svobody již dle tohoto rozhodnutí netrvá, popř. ani když trvá na základě jiného rozhodnutí podle jiného právního předpisu (zákona o azylu), je taková vnitrostátní úprava neaplikovatelná pro rozpor s právem Evropské unie, a to s čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, a s čl. 6 a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie ve spojení s čl. 5 odst. 4 a 5 Evropské úmluvy. Z tohoto rozsudku také v důsledku vyplývá, že Nejvyšší správní soud s ohledem na nutnost zajištění práva na spravedlivý proces a užitečný účinek práva Evropské unie musí nehledě na § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců projednat kasační

stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, které tyto předpisy evropského a mezinárodního práva ignoruje, a zrušit jej.

III. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[13] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V dalším řízení je soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a bude se tak věcně zabývat žalobními námitkami stěžovatele proti napadenému rozhodnutí žalované.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v konečném rozhodnutí (§ 61 odst. 1 s. ř. s., § 110 odst. 3 s. ř. s.).

[15] Zástupci stěžovatele, který byl stěžovateli ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 4. 9. 2017, č. j. 17 A 98/2017 - 58, se podle § 35 odst. 9 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s odst. 3 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování ve výši 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč, celkem tedy částka 3.400 Kč. Jelikož ustanovený zástupce je plátcem DPH, jeho odměna se zvyšuje o tuto daň na částku 4.114 Kč, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu